

Örgütlerde Kişiler Arasında Çatışma Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütlerde Kişiler Arasında Çatışma Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28190>

Özet

Örgütlerde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği (ÖKÇÖ), 2001 yılında E. Canlı tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle örgütsel bağlamda çalışanlar arasında yaşanan **kişilerarası çatışma** düzeyini ve doğasını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, iş yerindeki ilişkisel gerilimlerin, kaynak mücadelelerinin ve görev farklılıklarından kaynaklanan anlaşmazlıkların sistematik bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanır. Amacı, araştırmacılara ve uygulayıcılara, **örgütsel davranış** alanında çatışma dinamiklerini incelemek için sağlam bir geliştirme aracı sunmaktır.

Geliştirme çalışması, Türkiye'deki iş gücünün deneyimlediği çatışma türlerini kültürel ve kurumsal bağlamda ele alarak, bu alandaki teorik bilgi birikimine katkıda bulunmayı hedeflemiştir. Ölçek, örgütlerdeki verimliliği ve çalışan refahını olumsuz etkileyen çatışma unsurlarını tespit etmede kilit bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Çatışma, Kişilerarası Çatışma, Çatışma Yönetimi, Örgütsel Davranış, Psikometrik Ölçek Geliştirme, İş Yeri İlişkileri.

Yazarlar

Canlı, E.

Amaç

Örgütlerde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği'nin temel **amacı**, örgüt çalışanlarının iş arkadaşları, yöneticileri veya üstleri ile yaşadıkları çatışma deneyimlerinin sıklığını, yoğunluğunu ve türünü nicel olarak ölçebilecek, bilimsel standartlara uygun bir araç geliştirmektir. Bu ölçek, özellikle Türk organizasyon yapısına özgü olabilecek çatışma dinamiklerini yakalamayı hedeflemiştir.

Ölçek, akademik araştırmalarda **kişilerarası çatışma** ile iş performansını, iş tatmini, tükenmişlik veya örgütsel bağlılık gibi diğer önemli örgütsel sonuç değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek için kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, çatışmayı azaltmaya yönelik etkili **müdahale stratejilerinin** geliştirilmesine zemin hazırlanmaktadır.

Yapı

ÖKÇÖ, psikolojide ve **örgütsel davranış** literatüründe yaygın olarak ele alınan kişilerarası çatışma yapısını ölçmektedir. Kişilerarası çatışma, genellikle iki ana boyut etrafında kavramsallaştırılır: ilişkisel Çatışma (duygusal, kişisel sürtüşmeler ve uyumsuzluklar) ve Görev

Çatışması (görevlerin içeriği ve hedefleri üzerindeki anlaşmazlıklar).

Ölçeğin geliştirme sürecinde, bu çatışma türlerinin organizasyon içindeki farklı dinamiklerle nasıl etkileşime girdiğini belirlemek hedeflenmiştir. Bu yapı, bireylerin algıladığı çatışma yoğunluğu ve bu çatışmaya verdikleri tipik tepkileri (örneğin, kaçınma, işbirliği, rekabet) yansıtacak maddeler aracılığıyla ölçülmektedir. Ölçek, çalışanların günlük etkileşimlerinde karşılaştıkları **anlaşmazlıkların** duygusal ve bilişsel yükünü değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak içeriğinde geçerlik (validity) bilgisi belirtilmemiş olsa da, bir geliştirme çalışması olarak Canlı (2001) tarafından yapılan yüksek lisans tezinde çeşitli geçerlik analizlerinin yapılmış olması beklenir. Tipik olarak, bu tür bir ölçekte **yapı geçerliği** (construct validity) kritik öneme sahiptir. Bu, ölçeğin gerçekten de kişilerarası çatışmayı ölçtüğünü doğrulamak için **faktör analizi** gibi istatistiksel yöntemlerle incelenir.

Ek olarak, **içerik geçerliği** (content validity), ölçek maddelerinin kişilerarası çatışmanın tüm ilgili yönlerini kapsadığını uzman görüşleriyle doğrulanması içerir. Örgütsel sonuçlarla ilişkisine bakılarak ölçülen **ölçüt geçerliği** (criterion validity) de ölçeğin pratik kullanışlılığını destekleyen önemli bir göstergedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin kaynak içeriğinde güvenirlik (reliability) bilgisi belirtilmemiş olsa da, geliştirme sürecinin temel bir aşaması olarak iç tutarlılık analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Bu analizlerde en sık kullanılan yöntem, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren **Cronbach Alfa** katsayısıdır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçeğin iç tutarlılığını yüksek olduğunu ve güvenilir bir ölçüm sağladığını gösterir.

Ayrıca, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını değerlendirmek amacıyla **test-tekrar test güvenirliği** (test-retest reliability) çalışması da yapılmış olabilir. Bu, aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlarının korelasyonunun incelenmesini gerektirir. Yeterli güvenirlik düzeyleri, ölçeğin ölçtüğü yapıyı kararlı bir şekilde yansıttığını garanti eder.

Faktör Analizi

Örgütlerde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği'nin geliştirilmesi aşamasında, ölçeğin altında yatan boyutları keşfetmek için **Keşfedici Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA) kullanılması önerilir. Bu analiz, çok sayıda maddeyi daha az sayıda anlamlı faktöre indirgeyerek, çatışmanın temel bileşenlerini (örneğin, ilişkisel çatışma, görev çatışması) ortaya çıkarmayı amaçlar.

Tez çalışmasında, muhtemelen maddelerin faktör yükleri incelenmiş ve özdeğerleri (eigenvalues) belirli bir eğerin üzerinde olan faktörler temel alınarak ölçeğin nihai yapısı belirlenmiştir. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyerek, araştırmacıların çatışmanın farklı yönlerini ayrı ayrı değerlendirmesine olanak tanır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental) Çalışması

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çalışanlar, Örgüt Üyeleri

Age Group: Yetişkin Çalışan Popülasyonu

Population Details: Türkiye'deki çeşitli sektörlerde çalışan bireyler (Yüksek lisans tezinin örneğine bağlı olarak detaylar değişebilir).

Test Methodology: Maddeler, katılımcıların örgütsel bağlamda deneyimledikleri kişilerarası çatışma durumlarına ne sıklıkta veya ne ölçüde katıldıklarını belirtmelerini gerektiren Likert tipi derecelendirme formatını kullanır. (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta bırakılmamıştır).

Anahtar Kelimeler

Stresi, Örgütsel Adalet, Çalışan Refahı, İşyeri Zorbalığı, Liderlik Tarzları, Çatışma Kaynakları.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez Kaynağı)

Şartlar, Ücret ve Test Yolu

Bu ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, kullanım genellikle akademik amaçlar için tezin yazarı ve ilgili üniversite tarafından belirlenen koşullara tabidir. Ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için yazar E. Canlı'dan izin alınması gerekebilir. Ölçeğin geliştirildiği yıl **2001**'dir. Ölçek için herhangi bir standart ücretlendirme bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Canlı, E. (2001). *Örgütlerde kişilerarası çatışmalar* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Örgütlerde Kişiler Arasında Çatışma Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin detaylı içeriği için Canlı (2001) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM